

Co víte o svých řidičích?

Dnešní uspěchaná doba dokáže každému řidiči všemožnými způsoby zne-příjemnit dobu strávenou za volantem. Vzpomeňme si na problémy, které vidáme dnes a denně nejen na českých silnicích.

Mezi nejzávažnější patří ne-kázeň a agresivita ostat-ních řidičů, stále zvyšující se provoz sebou často přináší dlouhé kolony, setkáváme se někdy až s katastrofálním stavem pozemních komunikací, působí na nás rozptýlující faktory a takto bych mohl dlouze pokračovat. To vše v kombinaci s dlouhou dobou řízení, shonem, stresem, velkou psychickou a někdy i fyzickou zátěží klade na řidiče ty nejvyšší nároky.

Pro řidiče profesionály to platí dvojnásob, protože řídí vozidlo mnohonásobně větších rozměrů a hmotnosti, ze kterého mají pouze omezený výhled. Náklad musí dovézt včas za každých povětrnostních podmínek, vyrovnávají se s tlakem ze strany dispečinku. Přitom nesmí zapomenout vyřešit běžné povinnosti,

převážně doklady, mýtné, dodržování vyhlášky č. 561/2006 Sb. a mnoha dalších předpisů různých států, které zatím nejsou sjednoceny bohužel ani v Schengenském prostoru.

Nejvíce mrtvých je v kategorii nákladních vozů 12 – 14 tun

Každý řidič si pravděpodobně uvědomuje obrovskou odpovědnost a rizika, která jeho práce přináší. S podivem však někteří z nich, byť jsou pod tlakem, dokážou přehlížet a s čistým svědomím ignorovat předpisy a na svoji obhajobu používají stále stejné výmluvy. Například: takhle se to běžně vozí, jinak to nejde, tohle nikdo nekontroluje. Možná to znáte z vlastních zkušeností i vy.

Za vše hovoří statistiky dopravní policie České republiky. V následující ta-

bulce je uvedeno členění nehod a jejich následků u nehod zaviněných řidiči nákladních automobilů podle hmotnostních kategorií za rok 2010 v porovnání s rokem 2009.

Nejvíce nehod zavinili řidiči nákladních automobilů kategorie do 3,5t (přes 43 procent z celkového počtu a na jimi zaviněné nehody připadá 33 usmrcených osob (to je 35,5 procent z celkového počtu). Nejvíce usmrcených pak připadá na kategorii nákladních automobilů nad 12t – 34t (to je 36,6 procent). Řidiči nákladních automobilů kategorie nad 3,5t zavinili celkem 5700 nehod (téměř 55 procent z celkového počtu) a na jimi zaviněné nehody připadá 59 usmrcených osob (to je přes 63 procent z celkového počtu. Počet usmrcených byl vyšší v kategorii 3,6t – 7,5t (o sedm osob) a v kategorii nad 12t (o čtyři osoby).

Nákladní automobily; hmotnostní třída	Počet nehod v r. 2010	Rozdíl počtu nehod oproti r. 2009	usmrceno	Rozdíl usmrcených	Rozdíl usmrcených v procentech
Do 3,5 t	4544	-59	33	-20	-37,7%
3,6 až 7,5 t	1038	86	14	7	100,0%
7,6 až 11,9 t	1182	142	11	-3	-21,4%
Nad 12 t	3480	458	34	4	13,3%
Nezjištěno	134	-32	1	-3	-75,0%
Celkem	10378	595	93	-15	-13,9%
Z toho nad 3,5 t	5700	868	59	8	15,7%

Kontroly jsou nezbytné zejména u přeprav nebezpečných věcí

Dnes profesionálnímu řidiči pro výkon řízení jako hlavní pracovní činnost v zaměstnání nestačí pouze řidičské oprávnění. Musí být navíc držitelem průkazu profesní způsobilosti řidiče a samozřejmě projít zdravotní prohlídkou, jejíž součástí je i psychologické vyšetření. Přesto se pro tuto náročnou práci nehodí každý. Je pouze na dopravci, jakým způsobem bude vybírat svoje řidiče, zdali po nich bude vyžadovat praxi, zda je bude dále zdokonalovat a dohlížet na plnění jejich zákonných povinností.

Zvláště při přepravě nebezpečného nákladu podle dohody ADR není od věci věnovat této problematice zvýšené úsilí, protože náklad, který řidič „drží ve svých rukou“, představuje potenciální riziko pro všechny účastníky silničního provozu a také pro životní prostředí.

Příklad si můžeme vzít z některých společností zabývajících se přepravou pohonných hmot, které již spoustu let pracují na zvyšování bezpečnosti a zdokonalování personálu. Kromě propracovaného systému postihů a odměn za dodržování respektive nedodržování předpisů, svoje vozidla monitorují pomocí GPS, pravidelně kontrolují výpisy z karet řidičů, ve vozidlech mají nastaveny omezovače na 80 km/h. Ale především důkladně prověřují nové řidiče.

U řidičů je nutné analyzovat rizikové chování v provozu

Jednou z možností je ponechat provedení výběru odborníkovi. Akademie dopravního vzdělávání společnosti **DEKRA Automobil** nabízí službu zvanou „Driver assessment“ (analýza rizikového chování, výběr a hodnocení řidičů). Jejím předmětem není vzdělávání,

Defenzivní jízdu by měl ovládat každý řidič.

Hasiči v akci. Podobný obrázek u nás není výjimečný.

ale zkouška chování řidiče v provozu a následné vyhodnocení jeho schopností a dovedností pro řízení silničních vozidel. Především se jedná o vyhledání rizik, určení jejich příčiny a doporučení následných opatření (například absolvování speciálně zaměřeného kurzu).

Driver Assessment je možné nastavit také jako program pro zdokonalování řidičů. Takový kurz je vhodný pro všechny zaměstnance, jejichž pracovní náplň souvisí s řízením. Před zahájením kurzu je všem účastníkům vysvětlen průběh a organizace celé akce. Každý z účastníků obdrží písemný test v délce trvání třiceti minut. Písemný test je zaměřený hlavně na bezpečnou jízdu a chování. Součástí testu jsou i další otázky, které souvisejí s předchozí praxí a zkušeností řidiče, kdy řidič může odpovídat na otázku volnou formou. Poté každý řidič absolvuje krátkou konzultaci s lektorem, při které sdělí věk, délku praxe v řízení jednotlivých kategorií vozidel, účast při dopravních nehodách a jiné potřebné informace.

Hlavní částí prověření řidiče je praktická jízda s vozidlem v provozu. Trať pro praktické jízdy je předem vytipována instruktorem, aby obsahovala co nejvíce řešení různých dopravních situací (město, dálnice, jízda ve více jízdních pružích, odbočovací a připojovací pruhy, křižovatky, zúžené prostory, pohyb osob a podobně). Doba jízdy je dlouhá 40 - 50 minut.

Během jízdy lektor pozoruje řidiče při řízení a manévrování. Hodnotí a zapisuje přesně stanovená kritéria s ohledem na bezpečnost silničního provozu s cílem upozornit na takové úkony, které řidiči provádějí chybně, pozdě nebo vůbec. Zároveň do řízení instruktor provede pouze v případě, kdy by mohlo dojít k ohrožení bezpečnosti provozu nebo při opako-

vání hrubé chyby v řízení. Výsledkem celého hodnocení je profil určující kvalitu řidiče.

Na závěr je každý účastník i zaměstnavatel seznámen s hodnocením a lektor může navrhnout vhodná opatření pro zlepšení u řidičů s rizikovým profilem. Zaměstnavatel případně účastník (soukromá osoba) obdrží profil řidiče (řidičů) na speciálním formuláři. Tuto možnost například využila společnost **RWE** pro řidiče osobních a dodávkových vozidel z celé republiky. Firemní statistiky ukázaly, že po dokončení projektu poklesla nehodovost až o 30 procent.

Kvalitní výběr řidičů však nestačí. O své řidiče by se měl dobrý dopravce zajímat. Průběžně je kontrolovat, ale především jim poskytnout prostor pro jejich odborný růst. Kromě profesního školení a školení řidičů podle dohody ADR, která jsou povinná, je tu celá řada dalších vzdělávacích aktivit. Například školení defenzivní jízdy, které vyžadují některé společnosti povinně jednou za dva roky, školení zaměřená na zajištění a uložení nákladu, hospodárnou jízdu, ranžirování, zvládání únavy, stres management a školení pro řešení krizových situací. I s tím vám společnost **DEKRA Automobil** dokáže pomoci.

Na závěr bych snad jen podotkl, a vy mi jistě dáte zapravdu, že přepravovat nebezpečné věci by měli jen ti nejlepší. S naší pomocí se jimi určitě stanete. ■

Miloš Kuda,
DEKRA Automobil

Foto: archiv, DEKRA Automobil
a Qualcomm